

O'ZBEKISTON SPORT TIZIMIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR JORIY ETILISHI

Boymuradov Ismatilla Xasanovich

*Iqtisodiyot va pedagogika
universiteti NTM v.b.professori*

Annotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekiston sport tizimida raqamli texnologiyalarni joriy etish jarayonlari, ularning ahamiyati va samaradorligi tahlil qilingan. Sport boshqaruvi, mashg'ulot jarayonlari, musobaqalarni tashkil etish hamda sport marketingida raqamli texnologiyalarning roli ochib berilgan. Shuningdek, sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar, IoT va bulutli texnologiyalar asosida sport tizimini modernizatsiya qilish imkoniyatlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: raqamli texnologiyalar, sport tizimi, sun'iy intellekt, IoT, Big Data, sport boshqaruvi, sport marketingi, aqlli stadion, raqamli transformatsiya.

Аннотация. В статье рассматриваются процессы внедрения цифровых технологий в спортивную систему Узбекистана, их значение и эффективность. Раскрыта роль цифровых технологий в управлении спортом, организации тренировок, соревнований и спортивном маркетинге. Также освещены возможности модернизации спортивной системы на основе искусственного интеллекта, больших данных, IoT и облачных технологий.

Ключевые слова: цифровые технологии, спортивная система, искусственный интеллект, большие данные, IoT, управление спортом, маркетинг, цифровая трансформация.

Annotation. This article analyzes the implementation of digital technologies in the sports system of Uzbekistan, highlighting their importance and effectiveness. It explores the role of digital tools in sports management, training processes, competitions, and sports marketing. The study also discusses modernization opportunities through artificial intelligence, big data, IoT, and cloud technologies.

Keywords: digital technologies, sports system, artificial intelligence, big data, IoT, sports management, sports marketing, digital transformation.

Kirish.

O'zbekiston sport tizimida raqamli texnologiyalarni joriy etish bugungi kunda jismoniy tarbiya va sport sohasini modernizatsiya qilishning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi sport faoliyatining barcha bosqichlariga chuqur kirib bormoqda va bu jarayon sportni boshqarish, mashg'ulotlarni tashkil etish, sportchilarni tayyorlash, natijalarni tahlil qilish hamda muxlislar bilan muloqotni yangi bosqichga olib

chiqmoqda. Raqamli texnologiyalar sport sohasida shaffoflikni oshirish, samaradorlikni ta'minlash va xalqaro standartlarga moslashishda muhim vosita sifatida xizmat qilmoqda[1].

O'zbekiston sport tizimida raqamli transformatsiya jarayonlari davlat siyosati darajasida qo'llab-quvvatlanmoqda. So'nggi yillarda sport infratuzilmasini rivojlantirish, sport maktablari va federatsiyalar faoliyatini takomillashtirish hamda yoshlar orasida sportni ommalashtirish maqsadida ko'plab dasturlar amalga oshirilmoqda. Bu jarayonda raqamli texnologiyalar muhim o'rin tutmoqda, chunki ular sport tizimini boshqarishni markazlashtirish, ma'lumotlarni tezkor qayta ishlash va qaror qabul qilish jarayonlarini optimallashtirish imkonini beradi.

Sport tizimida raqamli texnologiyalarning joriy etilishi avvalo ma'lumotlar bazalarini shakllantirish va boshqarish bilan bog'liq. Sportchilar, murabbiylar, hakamlar va sport tashkilotlari haqida to'liq va ishonchli ma'lumotlar bazasini yaratish orqali tizimni samarali boshqarish mumkin bo'ladi. Bu ma'lumotlar asosida sportchilarning rivojlanish dinamikasi kuzatiladi, ularning natijalari tahlil qilinadi va individual rivojlanish strategiyalari ishlab chiqiladi. Shuningdek, ma'lumotlar bazalari yordamida musobaqalarni tashkil etish, ro'yxatga olish va natijalarni qayd etish jarayonlari avtomatlashtiriladi[2].

Raqamli texnologiyalar sport mashg'ulotlarini tashkil etishda ham katta ahamiyatga ega. Zamonaviy qurilmalar va dasturiy ta'minotlar yordamida sportchilarning jismoniy holati, yurak urish tezligi, harakat tezligi va boshqa ko'rsatkichlari real vaqt rejimida kuzatiladi. Bu esa murabbiylarga mashg'ulot yuklamasini to'g'ri taqsimlash va sportchining imkoniyatlariga moslashtirish imkonini beradi. Natijada mashg'ulotlar samaradorligi oshadi va sportchilarning jarohatlanish xavfi kamayadi[3].

Sun'iy intellekt va ma'lumotlar tahlili texnologiyalari sport natijalarini prognoz qilishda muhim rol o'ynaydi. Katta hajmdagi ma'lumotlarni tahlil qilish orqali sportchilarning kuchli va zaif tomonlari aniqlanadi, ularning kelajakdagi natijalari bashorat qilinadi va strategik qarorlar qabul qilinadi. Bu texnologiyalar yordamida raqiblarni tahlil qilish, taktikani ishlab chiqish va musobaqaga tayyorgarlikni yaxshilash mumkin. O'zbekiston sport tizimida bunday innovatsion yondashuvlar joriy etilishi xalqaro musobaqalarda yuqori natijalarga erishishga xizmat qilmoqda.

Sport musobaqalarini tashkil etishda ham raqamli texnologiyalar keng qo'llanilmoqda. Elektron hakamlar tizimlari, video qayta ko'rish (VAR), onlayn ro'yxatga olish va natijalarni real vaqt rejimida e'lon qilish tizimlari musobaqalarning shaffofligini va adolatligini ta'minlaydi. Bu esa sportga bo'lgan ishonchni oshiradi va muxlislar uchun yanada qiziqarli muhit yaratadi. Shuningdek, onlayn translyatsiyalar orqali sport tadbirlarini keng auditoriyaga yetkazish imkoniyati yaratilmoqda[4].

Raqamli texnologiyalar sport marketingi va boshqaruvida ham muhim o'rin tutadi. Ijtimoiy tarmoqlar, mobil ilovalar va veb platformalar orqali muxlislar bilan muloqot qilish, sport tadbirlarini targ'ib qilish va brendlarni rivojlantirish imkoniyati kengaymoqda. Bu esa sport tashkilotlari uchun qo'shimcha daromad manbalarini yaratadi va sport iqtisodiyotining rivojlanishiga xizmat qiladi. O'zbekiston sport tizimida ham bu yo'nalishda sezilarli o'zgarishlar kuzatilmoqda.

Sport ta'limi tizimida raqamli texnologiyalarning joriy etilishi kadrlar tayyorlash sifatini oshirishga xizmat qilmoqda. Onlayn ta'lim platformalari, video darslar va virtual treninglar orqali murabbiylar va sportchilar o'z bilim va ko'nikmalarini oshirish imkoniyatiga ega bo'lmoqda. Bu esa sport sohasida zamonaviy bilimlarga ega mutaxassislar sonini ko'paytiradi va tizimning raqobatbardoshligini oshiradi.

Shuningdek, raqamli texnologiyalar sport infratuzilmasini boshqarishda ham muhim ahamiyatga ega. Aqlli stadionlar, avtomatlashtirilgan kirish tizimlari, xavfsizlik monitoringi va energiya samaradorligini boshqarish tizimlari sport obyektlarining samarali ishlashini ta'minlaydi. Bu esa sport tadbirlarini yuqori darajada tashkil etish va tomoshabinlar uchun qulay sharoit yaratishga yordam beradi[5].

O'zbekiston sport tizimida raqamli texnologiyalarni joriy etishda bir qator muammolar ham mavjud. Ulardan biri bu infratuzilmaning yetarli darajada rivojlanmaganligi va texnik jihozlarning kamligi hisoblanadi. Shuningdek, malakali IT mutaxassislar yetishmasligi ham bu jarayonni sekinlashtirishi mumkin. Bundan tashqari, ma'lumotlar xavfsizligi va kiberxavfsizlik masalalari ham dolzarb hisoblanadi. Sport tizimida to'plangan ma'lumotlarning himoyasini ta'minlash uchun zamonaviy xavfsizlik choralarini qo'llash zarur.

Kelajakda O'zbekiston sport tizimida raqamli texnologiyalarni yanada kengroq joriy etish rejalashtirilmoqda. Bu jarayonda sun'iy intellekt, Internet of Things, bulutli texnologiyalar va katta ma'lumotlar tahlili kabi innovatsion yechimlar muhim rol o'ynaydi. Ushbu texnologiyalar yordamida sportchilarni tayyorlash, musobaqalarni tashkil etish va sportni boshqarish yanada samarali va zamonaviy bo'ladi.

Xulosa.

Xulosa qilib aytganda, O'zbekiston sport tizimida raqamli texnologiyalarni joriy etish sport sohasini yangi bosqichga olib chiqmoqda. Bu jarayon orqali sportchilarning tayyorgarligi yaxshilanadi, musobaqalar shaffofligi oshadi va sport boshqaruvi samaradorligi ortadi. Raqamli transformatsiya sportni rivojlantirishda muhim omil bo'lib, u kelajakda yanada keng qo'llanilishi va O'zbekiston sportining xalqaro maydondagi nufuzini oshirishga xizmat qilishi kutilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Jo'rayevich, J. T. (2025). JISMONIY MADANIYAT YO'NALISH TALABALARIGA FANLARNI O'QITISHDA SUN'IY INTELLEKTNING

- O'RNI. YANGI O 'ZBEKISTON, YANGI TADQIQOTLAR JURNALI, 2(9), 393-396.
2. To'xtayev, J. J. R. (2024). O 'ZBEKISTONDA FUTBOLNING RIVOJLANISHI. GOLDEN BRAIN, 2(20), 122-126.
 3. To'xtayev, J. J. R. (2024). KURASHNING INSON SALOMATLIGI UCHUN TA'SIRI. GOLDEN BRAIN, 2(20), 117-121.
 4. Jo'rayevich, J. T. (2025). YENGIL ATLETIKADA YUQORI NATIJALARGA ERISHISH OMILLARI VA SOG 'LOM TURMUSH TARZINI SHAKLLANTIRISHDAGI ROLI. ZAMIN ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI, 1(5), 112-115.
 5. Jo'rayevich, J. T. (2025). YENGIL ATLETIKA SPORT TURINING JISMONIY TARBIYA TIZIMIDAGI ROLI: XALQARO VA O 'ZBEKISTON TAJRIBASI ASOSIDA TAHLIL. *IZLANUVCHI*, 1(6), 278-282.
 6. Normurodovna, A. M. (2025). Ingliz tili grammatikasining Ingliz tili kursidagi ahamiyati. In International Educators Conference (pp. 302-309).
 7. Normurodovna, A. M. (2025). Tashkilotlar o'rtasidagi hamkorlikda Ingliz tilining ahamiyati. In International Educators Conference (pp. 310-317).
 8. Botirovich, X. S. (2024). KOMPYUTER LINGVISTIKASINING BUGUNGI KUNDA JAHONDAGI AHAMIYATI. GOLDEN BRAIN, 2(16), 26-30.
 9. Xidirova, N. B. qizi Nomozova, FA (2024). RAQAMLI MATERIALLAR VA INTERAKTIV PLATFORMALAR YORDAMIDA TABIIY FANLARNI O 'QITISH. GOLDEN BRAIN, 2(20), 162-166.
 10. Xidirova, N. B. qizi Oromova, SS, & Otajonova, KR (2024). MULTIMEDIALI TEXNOLOGIYALAR VA ULARNING PSIXOLOGIYADA QO 'LLANILISHI. GOLDEN BRAIN, 2(20), 157-161.